

KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI
REPUBLIKE SRPSKE

PITANJA

ZA PRIPREMANJE STRUČNOG ISPITA
ZA STICANJE ZVANJA BROKER

Sadržaj

ISPITNA PITANJA.....	3
ISPITNE OBLASTI	23
ZAKONSKA I PODZAKONSKA REGULATIVA	25

ISPITNA PITANJA

1. Zaokružite koji od navedenih ne predstavlja element ukupnog kapitala
2. Knjigovodstvena vrijednost po akciji se dobija kao?
3. Kompanija ima emitovano 10.000 akcija, čija je nominalna vrednost 25. Iz bilansa stanja moguće je videti da iznos emisije premije iznosi 125.000. Koliko firma treba da zadrži neraspoređene dobiti da bi knjigovodstvena vrednost iznosila 50?
4. Emisiona premija (ažio) kod akcija je?
5. Elementi akcijskog kapitala su:
  - I - Nominalna vrednost emitovanih akcija - 200.000
  - II - Broj akcija - 100.000
  - III - Neraspoređena dobit i rezerve - 550.000
  - IV - Emisiona premija - 250.000Koliko iznosi knjigovodstvena vrednost po akciji?
6. Elementi akcijskog kapitala su:
  - I - Nominalna vrednost emitovanih akcija - 100.000
  - II - Broj akcija - 10.000
  - III - Neraspoređena dobit i rezerve - 350.000
  - IV - Emisiona premija - 50.000
7. Koliko iznosi knjigovodstvena vrednost po akciji? Nominalna vrednost emitovanih akcija je 250.000, emisiona premija 125.000, kompanija je donela odluku da zadrži neraspoređene dobiti u iznosu od 275.000. Ukoliko je tržišna cena 75 i kompanija ima emitovano 10.000 akcija koliko iznosi knjigovodstvena cena po akciji?
8. Tezaurisane akcije su?
9. U čemu se sastoji jedno od osnovnih prava vlasnika prioritetnih akcija?
10. Autorizovane akcije su?
11. Koje pravo obično ne poseduje vlasnik prioritetnih akcija?
12. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
  - I – Pravo glasa najčešće ne poseduju vlasnici običnih akcija
  - II – Vlasnici prioritetnih akcija ne mogu posedovati superiorna prava glasa
  - III – Pravo na dividendu nije zakonska obaveza kompanije
  - IV – Pravo preče kupovine podrazumeva mogućnost uvida u poslovne knjige kompanijeZaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji su tačni:
13. Ukoliko imate sledeće vlasničke forme privrednih organizacija:
  - I – Društva sa ograničenom odgovornošću
  - II – Preduzetničke radnje
  - III – Korporacije
  - IV – Akcionarska (deoničarska) društvaZaokružite kombinaciju formi koje mogu da emituju akcije?
14. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
  - I – Akcije plaćaju kamatu a obveznice dividendu
  - II – Plaćanje kamate na obveznice je prioritetna obaveza
  - III – Plaćanje dividende nije zakonska obaveza
  - IV – Obveznice plaćaju kamatu a akcije dividendu

Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji nisu tačni:

15. Šta nije osnovno pravo vlasnika obične akcije?
16. Akcionarska društva mogu biti?
17. Ukoliko imate sledeće vlasničke forme privrednih organizacija:
- I – Društva sa ograničenom odgovornošću
  - II – Preduzetničke radnje
  - III – Korporacije
  - IV – Akcionarska (deoničarska) društva
- Zaokružite kombinaciju formi koje ne mogu da emituju akcije?

18. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
- I – Pravo glasa najčešće ne poseduju vlasnici običnih akcija
  - II – Vlasnici prioriternih akcija mogu posedovati superiorno pravo glasa
  - III – Pravo na dividendu je zakonska obaveza kompanije
  - IV – Pravo preče kupovine podrazumeva mogućnost uvida u poslovne knjige kompanije
- Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji nisu tačni:

19. Koje pravo vlasniku daje kumulativna preferencijalna akcija?

20. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Akcije plaćaju kamatu a obveznice dividendu
- II – Plaćanje kamate na obveznice je obaveza
- III – Plaćanje dividende nije zakonska obaveza
- IV – Obveznice plaćaju kamatu a akcije dividendu

Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji su u potpunosti tačni:

21. Zaokružite par koji ne može da važi za akcije?

Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I - Trgovanje fjučersima podrazumeva sumu sa nultim ishodom (*zero sum game*)
- II - Klirinška kuća prisvaja za sebe razliku koja nastaje između duge i kratke pozicije po osnovu fjučers ugovora
- III - Klirinška kuća naplaćuje samo proviziju za svoje usluge
- IV - Duga pozicija u fjučers ugovoru ima obavezu da izmiri sva dugovanja prema klirinškoj kući, dok to ne važi za kratku poziciju

Obeležite tačne stavove:

22. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Duga pozicija gubi kada cena raste
- II – Kratka pozicija gubi kada cena raste
- III – Duga pozicija gubi kada cena pada
- IV – Kratka pozicija dobija kada cena pada

Obeležite tačne stavove:

23. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Klirinška kuća je mehanizam zaštite trgovine fjučersa
- II – Klirinška kuća u najvećem broju slučajeva zahteva uplatu margine po ugovoru 50% od visine zaključenog terminskog ugovora
- III – Klirinška kuća je dužna da otkupi ugovor u slučaju da je tržište nedovoljno likvidno

Obeležite tačan odgovor:

24. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Forvordi su terminski ugovori kojima se može trgovati

II – Forvordi su standardizovani terminski ugovori

III – Forvordi nemaju transparentne cene

IV – Forvordi imaju visoko razvijene sisteme zaštite

Označite kombinaciju pitanja koja u potpunosti izražavaju netačne tvrđenja:

25. Špekulanti trguju fjučersima sa ciljem:

26. Otvaranje duge (long) pozicije znači da se:

27. Količina aktive koja je upisana na jedan fjučers ugovor je:

28. Dnevnim prilagođavanjem margine (*Marking to Market*) klirinška kuća vrši automatsko prebacivanje sa računa na račun (dobitaka i gubitaka). Ovo tvrđenje je:

29. Špekulatni zauzimaju duge pozicije:

30. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – Promptna tržišta podrazumevaju isporuku i plaćanje odmah (u toku istog trgovinskog dana)

II - Promptna tržišta podrazumevaju isporuku i plaćanje u roku od par dana, a najviše 5 od trenutka sklapanja transakcije

III – Terminska tržišta podrazumevaju sklapanje transakcije danas, a isporuku i plaćanje tačno određenog dana u budućnosti

Označite kombinaciju koja u potpunosti odražava tačne stavove:

Označiti tačan odgovor:

31. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – Kupac fjučers ugovora (long pozicija) ima obavezu da isporuči aktivu

II – Kupac fjučers ugovora (long pozicija) ima obavezu da izvrši plaćanje

III – Prodavac fjučers ugovora (short pozicija) ima obavezu da isporuči aktivu

IV – Kupac fjučers ugovora (long pozicija) ima obavezu da naplati isporučeno

Obeležite kombinacije koje u potpunosti odražavaju tačne stavove:

32. Otvaranje kratke (short) pozicije znači da se:

33. Da bi se moglo trgovati terminskim ugovorima na berzi, oni moraju posedovati sledeće osobine:

34. Mesto isporuke aktive po osnovu fjučers ugovora je:

35. Hedžeri trguju fjučersima sa ciljem:

36. Prilikom kupovine fjučers ugovora, ugovorna strana mora:

37. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – Fjučers ugovor obavezno mora da se realizuje isporukom aktive, ali se može realizovati bilo kog datuma do trenutka isteka

II – Najveći broj fjučers ugovora nikad se ne realizuje, tj. ne dolazi do fizičke isporuke aktive, već se samo isplaćuje razlika u ceni

III – Fjučers ugovor mora da se realizuje isporukom aktive, i to onog datuma koji odgovara klirinškoj kući

IV – Realizacija fjučers ugovora zavisi od dogovora ugovornih strana

Obeležite kombinacije koje u potpunosti odražavaju tačne stavove:

38. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – Pristalice klasične teorije o cenama akcija smatraju da je vrednost akcije diskontovana, odnosno sadašnja vrednost svih dividendi koje se mogu dobiti u budućnosti

II – Po klasičnoj teoriji o cenama akcija, tačno određena promena u na tačno određene faktore, uticaće na promenu cena akcija

III - Prema klasičnoj teoriji o cenama akcija najvažniji razlog za promene cena akcija, je predviđanje akcionarskih zarada

Odaberite tačan odgovor:

39. Teorija pikada tvrdi da je potpuno svejedno da li će izbor akcija u portfoliju izvršiti najbolji broker ili će se izbor vršiti slučajnim bacanjem pikada na Wall Street Journal – ishod je isti
40. U procesu mikroekonomske analize analizira se:
41. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
- I – Kada su u pitanju finansijska tržišta, efikasnost ima drugačije značenje nego u drugim oblastima ekonomske nauke
  - II – Efikasnost znači da se informacije brzo usvoje
  - III - Teorija tržišne efikasnosti, promovisana od strane Eugene Fama-e, tvrdi da je predvidivost cena moguća, ukoliko je posmatrano tržište informaciono efikasno
- Odaberite tačan odgovor:
42. Cilj mikroekonomske analize jeste određivanje:
43. Osnovni parametri na koje se oslanja tehnička analiza su:
44. Teorija poverenja u predviđanju cena akcija nudi objašnjenje za mnoge situacije na tržištu gde se striktno pridržavanje principa klasične teorije pokazalo nemoćnim
45. Osnovni postulat tehničke analize je: Istorija se ponavlja
46. Osnova mikroekonomske analize je:
47. Za koji finansijski pokazatelj se kaže da predstavlja »multiplikator dobiti«?
48. Investitor je kupio obveznicu po 100. Trenutna tržišna cena je 98. U međuvremenu je ostvario prinos od kamate u visini od 6. Koliko iznosi njegova stopa prinosa?
49. ROA predstavlja?
50. EPS predstavlja:
51. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
- I – Ukoliko je racio zadržavanja manji, veći iznos neto dobiti je isplaćen u vidu dividende vlasnicima akcija
  - II – Ukoliko je odnos tekuće tržišne cene i knjigovodstvene vrijednosti manji od 1, to je signal za povoljnu investicionu mogućnost
  - III – Ukoliko je knjigovodstvena vrednost manja od tržišne, tada će proporcija »price to book« biti manja od 1
  - IV – ROA je po definiciji uvek manje od ROE
- Zaokružite stav koji nije tačan?
52. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
- I – Ukoliko je racio zadržavanja manji manji iznos neto dobiti je isplaćen u vidu dividende vlasnicima akcija
  - II – Ukoliko je odnos tekuće tržišne cene i knjigovodstvene vrijednosti manji od 1 to je signal za povoljnu investicionu mogućnost
  - III – Ukoliko je knjigovodstvena vrednost manja od tržišne tada će proporcija »price to book« biti veća od 1
  - IV – ROA je po definiciji uvek veće od ROE
- Zaokružite kombinaciju koja odražava u potpunosti tačne stavove?
53. P/E racio predstavlja:
54. ROE predstavlja?

55. Investitor je kupio obveznicu po 100. Trenutna tržišna cena je 102. U međuvremenu je ostvario prinos od kamate u visini od 5. Koliko iznosi njegova stopa prinosa?
56. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
 I – Jedan od osnovnih problema kod EPS je što ne vodi računa o vremenskoj vrijednosti novca
 II – Stopa prinosa investitora zavisi samo od kapitalnog dobitka
 III – P/E može da se koristi kao metod za određivanje cena akcija
 IV – EPS vodi računa o vremenskoj vrijednosti novca
 Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji su tačni:
57. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
 I – Jedan od osnovnih problema kod EPS je što ne vodi računa o vremenskoj vrijednosti novca
 II – Stopa prinosa investitora zavisi samo od kapitalnog dobitka
 III – P/E može da se koristi kao metod za određivanje cena akcija
 IV – EPS vodi računa o vremenskoj vrijednosti novca
 Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji nisu tačni:
58. Investitor je kupio akciju po 50, trenutna tržišna cena je 55 i u međuvremenu je naplatio 2 novcane jedinice dobiti. Koliko trenutno iznosi stopa prinosa investitora u datu akciju?
59. Investitor je kupio akciju po 50. Trenutna tržišna cena je 45. U međuvremenu je ostvario prinos od dividende u visini od 5. Koliko iznosi njegova stopa prinosa?
60. Investitor je kupio akciju po 50. Trenutna tržišna cena je 55. U međuvremenu je ostvario prinos od dividende u visini od 5. Koliko iznosi njegova stopa prinosa?
61. Investitor je kupio akciju po 100, trenutna tržišna cena je 95 i u međuvremenu je naplatio 2 novcane jedinice dobiti. Koliko trenutno iznosi stopa prinosa investitora u datu akciju?
62. Šta predstavlja pokazatelj »price to book«?
63. Odaberite tačan odgovor:
64. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
 I – Berzanski indeksi se odnose na cenovne promene u prošlosti, tako da ne predstavljaju veliku pomoć u sagledavanju budućih kretanja
 II – Berzanski indeksi su najčešći indikatori na finansijskom tržištu
 III - Berzanski indeksi predstavljaju jedan od najznačajnijih pokazatelja razvoja finansijskog tržišta, ali i privrede u celini i daju odgovor na pitanje: Šta se dešava na finansijskom tržištu?
 Odaberite tačan odgovor:
65. Indikatori konjunktura dele se na:
66. Indikatori konjunktura treba da daju jasniju sliku o pravcima ukupnih konjunktornih tržišnih kretanja, kao osnove i okvira kretanja pojedinih cena akcija u određenim tržišnim segmentima
67. Pri izradi berzanskog indeksa mora se voditi računa o:
68. U formiranju tržišnih indeksa Banjalučke berze kao ponder se uzima:
69. Ukoliko je racio konverzije zamenljive obveznice 50, nominalna vrednost 1.000, a tekuća tržišna cena akcije 15 - koliko iznosi paritet cena date obveznice?
70. Ako padne kamatna stopa:
71. Ukoliko se kao obezbeđenje za izvršavanje obaveza koristi pokretna imovina takva obveznica se naziva:
72. Kad je tržišna stopa prinosa jednaka određenoj kuponskoj kamatnoj stopi, cena obveznice će biti:
73. _____ jeste stopa koja izjednačava sadašnju vrednost novčanih tokova sa cenom obveznice, ukoliko investitor poseduje obveznicu do prvog dana mogućeg opoziva
74. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Obveznice kompanija koje mogu biti konvertovane (zamenjene) u obične akcije emitenta u određenom roku i po određenoj ceni
- II – Investitor poseduje kol opciju da ih zameni
- III – Zamena se vrši po nominalnoj vrijednosti u fiksni broj drugih hartija od vrijednosti
- IV – Odnos konverziona cene i nominalne vrijednosti konvertibilne obveznice naziva se racio konverzije

75. Zaokružite stav koji nije tačan u vezi sa konvertibilnim obveznicama:

76. Debentura predstavlja:

77. Klasifikujte navedene tipove obveznica prema opadajućem riziku (od najvećeg ka najmanjem):

- I dugoročne korporativne obveznice
- II kratkoročne državne obveznice
- III dugoročne državne obveznice

78. Kad je tržišna stopa prinosa veća od određene kuponske kamatne stope, cena obveznice će biti:

79. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Povećanje kamatne stope dovodi do rasta cena obveznica
- II – Cene obveznica sa većim rizikom biće niže nego onih kod kojih nema rizika
- III – Ukoliko su veće stope inflacije – niže su realne stope prinosa obveznica
- IV – Smanjivanje kamatne stope dovodi do rasta cena obveznica

Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava tačne stavove:

80. Ukoliko se kao obezbeđenje za izvršavanje obaveza koristi realna aktiva takva obveznica se naziva:

81. Ukoliko obveznicu kupite na trzistu po ceni koja se razlikuje od njene nominalne vrijednosti i odlucite da je zadržite do roka dospeća vas stvarni prinos se naziva:

82. Obveznica sa nominalnom vrednošću od 1.000, kuponskom stopom od 9.75%, ima tekući prinos od 10%. Koliko iznosi tekuća tržišna cena?

83. Ukoliko je konverzionna cena 40 za konvertibilnu obveznicu čija je nominalna vrednost 1.000, a tekuća tržišna cena 20 - koliko iznosi konverzioni racio?

84. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Osnovno pravo vlasnika obveznice je pravo glasa
- II – Prava vlasnika obveznica su starija u odnosu na prava vlasnika običnih akcija a mlađa u odnosu na prava vlasnika prioriternih akcija
- III – Prava vlasnika obveznica su starija i od prava vlasnika preferencijalnih i od prava vlasnika običnih akcija
- IV – Neisplaćene kamate se mogu kumulirati

Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji nisu tačni:

85. Obveznica koja je osigurana pokretnom imovinom najverovatnije će biti izdata od strane:

86. Zaokružite tačan stav u vezi opozive ili otkupljive obveznice:

87. Odnos kamate i tekuće trzisne cene kod obveznica se naziva?

88. Ako kamatna stopa raste tako da se povećava tržišna stopa prinosa:

89. Odnos stope kupona i tekuće tržišne cene kod obveznica sa kuponima naziva se?

90. Podela instrumenata duga prema načinu plaćanju kamate je na:

91. Kad je tržišna stopa prinosa manja od određene kamatne stope cena obveznice će biti:

92. Obveznica sa nominalnom vrednošću od 1.000, kuponskom stopom od 9.50%, kojom se trguje po ceni od 95. Koliko iznosi tekući prinos?

93. Ukoliko je racio konverzije zamenljive obveznice 40, nominalna vrednost 1.000, a tekuća tržišna cena 20 - koliko iznosi konverzionna cena?

94. Obveznica koja daje pravo vlasniku da je proda emitentu po utvrđenoj ceni naziva se?
95. Među različitim tipovima obveznica najrizičnije su:
96. Racio konverzije zamjenljive obveznice iznosi 50, nominalna vrijednost 1.000 KM, a tekuća tržišna cijena 15 KM. Koliko iznosi konverzijska cijena?
97. Obveznica sa nominalnom vrednošću od 1.000, kuponskom stopom od 9.50%, ima tekući prinos od 10%. Koliko iznosi tekuća tržišna cena?
98. Ukoliko je racio konverzije zamjenljive obveznice 40, nominalna vrednost 1.000, a tekuća tržišna cena akcije 23 - koliko iznosi paritet cena date obveznice?
99. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
- I – Obaveza emitenta obveznice se sastoji da dobije kamatu i glavnice
  - II – Emitenti korporativnih obveznica mogu uživati poreske prednosti
  - III – Prava vlasnika obveznica su mlađa od prava vlasnika običnih akcija
  - IV – Kompanije može da kreira fond za otplatu obaveza po osnovu emitovanih dugoročnih obveznica
- Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji su tačni:
100. Garantovana obveznica predstavlja:
101. Obveznica sa nominalnom vrednošću od 1.000, kuponskom stopom od 10%, kojom se trguje po ceni od 1.100. Koliko iznosi tekući prinos?
102. Rizik koji je povezan sa pitanjem koliko je likvidno tržište, tj. koliko je obveznica utrživa naziva se:
103. Ukoliko se obveznica kupi po tržišnoj ceni i drži do dana dospeća – stvarni prinos biće jednak?
104. Klasifikujte navedene tipove obveznica prema rastućem riziku (od najmanjeg ka najvećem):
- I dugoročne korporativne obveznice
  - II dugoročne državne obveznice
  - III kratkoročne državne obveznice
105. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
- I – Povećanje kamatne stope dovodi do smanjivanja cena obveznica
  - II – Cene obveznica sa većim rizikom biće više nego onih kod kojih nema rizika
  - III – Ukoliko je niža stopa inflacije biće više realne stope prinosa obveznica
  - IV – Rast kamatne stope dovodi do rasta cena obveznica
- Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji nisu tačni:
106. Kada _____ stopa prinosa - cena obveznice _____.
107. Među različitim tipovima obveznica najmanje rizične su su:
108. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
- I – Stara definicija obveznica je da su to hartije od vrijednosti sa fiksnim prinosom
  - II – U hartije od vrijednosti instrumente duga koje emituju kompanije možemo uključiti komercijalne zapise i obveznice
  - III – Instrumenti duga odražavaju vlasničke odnose
  - IV – Investitori u instrumente duga imaju prava na povraćaj glavnice i kamatu
- Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava tačne stavove:
109. Zaokružite tačne stavove u vezi pojma „duration“
110. Podela instrumenata duga prema emitentu je na:
111. Zaokružite tačne stavove u vezi pojma „duration“
112. Ukoliko diskontnu obveznicu kupite na dan emisije i držite je do dana dospeća ostvaricete:
113. Ukoliko je konverzijska cena konvertibilne obveznice čija je nominalna vrednost 1.000 jednaka 100, a tekuća tržišna cena 8 - koliko iznosi konverzijski racio?
114. Koji se od navedenih dužničkih instrumenata emituju kao kuponski?

- I Trezorski zapis
- II Srednjoročna trezorska obveznica
- III Dugoročna trezorska obveznica
- IV «STRIPS»

- 115.** Ukoliko je racio konverzije zamenljive obveznice 50, nominalna vrednost 1.000, a tekuća tržišna cena 30 - koliko iznosi konverzionu cenu?
- 116.** Obveznica koja je osigurana drugim hartijama od vrijednosti najverovatnije će biti izdata od strane:
- 117.** Prinos do dospeća obveznice (*Yield to maturity*) označava _____ koja izjednačava kupovnu cenu obveznice sa _____ svih očekivanih godišnjih neto novčanih tokova
- 118.** Ukoliko se kao obezbeđenje za izvršavanje obaveza koriste hartije od vrijednosti takve obveznice se nazivaju:
- 119.** Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
- I – Instrumenti duga odražavaju dužničko poverilačke odnose
  - II – U hartije od vrijednosti instrumente duga spadaju bankarski krediti, komercijalni zapisi i obveznice
  - III – Instrumenti duga odražavaju vlasničke odnose
  - IV – Emitenti instrumenata duga imaju prava na povraćaj glavnice i kamatu
- Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava tačne stavove:
- 120.** Pažljivo pročitajte sledeće kombinacije vrsta finansijskih tržišta i zaokružite onu koja nije data korektno:
- I - Novca i kapitala
  - II - Primarna i terminska
  - III - Terminska i promptna
  - IV - Aukciona i posrednička
- 121.** Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
- I - Broker radi u tuđe ime i za tuđ račun
  - II - Diler ostvaruje zaradu na baze razlike u ceni
  - III - Specijalista je tip brokera koji radi sa nestandardnim lotovima
  - IV - Brokeri sa punom uslugom je naziv za brokerske kuće koje se bave isključivo poslovima izvršavanja naloga klijenata
- Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji nisu tačni
- 122.** Pažljivo pročitajte sledeće kombinacije vrsta finansijskih tržišta i zaokružite onu koja nije u potpunosti korektna:
- I - Promptna i vanberzanska
  - II - Primarna i sekundarna
  - III - Terminska i primarna
  - IV - Aukciona i posrednička
- 123.** Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
- I - Moralni hazard je problem koji nastaje usled asimetričnih informacija nakon što se transakcija obavi
  - II - Moralni hazard je problem koji nastaje usled asimetričnih informacija pre nego što se transakcija obavi
  - III - Negativna selekcija hazard je problem koji nastaje usled asimetričnih informacija nakon što se transakcija obavi

IV- Negativna selekcija je problem koji nastaje usled asimetričnih informacija pre nego što se transakcija obavi

Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava tačne stavove:

124. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I - Broker ostvaruje zaradu kroz naplatu provizije

II - Diler radi u tuđe ime i za tuđ račun

III - Specijalista je broker specijalizovan da radi sa nestandardnim lotovima

IV - Brokerske kuće se bave poslovima izvršavanja naloga klijenata

Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava tačne stavove

125. Pojam finansijska tržišta u užem smislu vezuje se za.?

126. U ekonomskom smislu berza je:

127. Učesnik na finansijskom tržištu koji je motivisan željom da zaradi i spreman je da prihvati rizik naziva se:

128. Bazični principi na kojima nastaju prve berze su bili:

129. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I - Finansijski instrument predstavlja finansijsku pasivu za investitora

II - Špekulanti su učesnici na finansijskom tržištu koji žele da se zaštite od rizika

III - Finansijska aktiva se nalazi u rukama investitora

IV - Špekulanti ne doprinose povećanju likvidnosti tržišta

Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji nisu tačni:

130. Subjekt koji na finansijskom tržištu obavlja funkciju davanja konsaltinga investitorima naziva se:

131. U etimološkom smislu berza je:

132. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I - Indirektno finansiranje je povezano sa razvijenijim finansijskim sistemima

II - Direktno finansiranje je povezano sa razvijenijim finansijskim sistemima

III - Finansijski sistemi mogu biti bankarsko i tržišno orijentisani

IV - Indirektno finansiranje se obavlja bez posrednika

Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava tačne stavove:

133. Subjekt koji na finansijskom tržištu obavlja posredničku funkciju radeći u tuđe ime i za tuđ račun i ostvaruje zaradu na bazi provizije naziva se:

134. Problem koji nastaje usled asimetričnih informacija nakon što se transakcija obavi naziva se:

135. Subjekt koji na finansijskom tržištu obavlja posredničku funkciju radeći u svoje ime i za svoj račun i zaradu ostvaruje na bazi razlike u ceni naziva se:

136. Učesnik na finansijskom tržištu koji je motivisan željom da se zaštiti od rizika naziva se:

137. Finansijski instrument predstavlja finansijsku aktivu za

138. Finansijski instrument predstavlja finansijsku pasivu za

139. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I - Broker ostvaruje zaradu kroz naplatu provizije

II - Diler radi u tuđe ime i za tuđ račun

III - Specijalista je broker specijalizovan da radi sa nestandardnim lotovima

IV - Brokerske kuće se bave poslovima izvršavanja naloga klijenata

Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji nisu tačni

140. Pažljivo pročitajte sledeće kombinacije vrsta finansijskih tržišta i zaokružite onu koja je u potpunosti data korektno:

I - Promtna i vanberzanska

- II - Primarna i sekundarna
- III - Terminalska i primarna
- IV - Aukciona i posrednička

141. Najvažniji regulatorni organa u Republici Srpskoj koji reguliše rad berzi i brokersko-dilerskih društava naziva se:

142. Najvažniju formu regulative finansijskih tržišta u većini zemalja sveta predstavlja:

143. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I - Finansijski instrument predstavlja finansijsku pasivu za emitenta
- II - Hedžeri su učesnici na finansijskom tržištu koji žele da se zaštite od rizika
- III - Finansijski pasiva se nalazi u rukama investitora
- IV - Špekulanti ne doprinose povećanju likvidnosti tržišta.

Zakružite kombinaciju koja u potpunosti odražava stavove koji nisu tačni:

144. Problem koji nastaje usled asimetričnih informacija pre nego što se transakcija obavi naziva se:

145. U sisteme delimične poreske integracije na nivou akcionara spadaju:

146. Da bi se višestruko oporezivanje okarakterisali kao dvostruko ekonomsko, potrebno je da budu ispunjeni sledeći uslovi:

- I - Oporezivanje istog poreskog objekta
- II - Primena istog ili istovrsnog poreza
- III - Identičnost poreskih subjekata u pravnom smislu
- IV - Identičnost poreskih subjekata u ekonomskom smislu

147. Kapitalni dobitci koja ostvaruju fizička lica u Republici Srpskoj, se oporezuju po stopi od:

148. Korišćenje poreskog kredita prilikom poreskog obračuna je karakteristika:

149. Kod oporezivanja kapitalnih dobitaka prisutne su sledeće dileme:

- I - Da li kapitalne dobitke treba oporezovati višom stopom u odnosu na ostale prihode?
- II - Da li praviti poresku diskriminaciju kratkoročnih i dugoročnih kapitalnih dobitaka
- III - Da li dozvoliti prebijanje kapitalnih gubitaka kapitalnim dobitcima
- IV - Da li treba isključiti kapitalne dobitke iz oporezivih prihoda

150. U sisteme delimične poreske integracije na nivou preduzeća spadaju:

151. Kapitalni dobitci koja ostvaruju pravna lica u Republici Srpskoj se:

152. Specifičnosti u oporezivanju kamata proizilaze iz:

- I - Karakteristika lica koje primaju kamatu
- II - Vrste finansijskog instrumenta koji isplaćuje kamatu
- III - Karakteristika emitenta finansijskog instrumenta koji isplaćuje kamatu
- IV - Valute u kojoj se isplaćuje kamata

153. Poreska integracija predstavlja:

154. Ako je finansijski instrument rizičan, tržište će njegove novčane tokove:

155. Pročitajte pažljivo sledeća tvrđenja

156. Pročitajte pažljivo sledeća tvrđenja:

157. Portfolio se sastoji od 10 akcija preduzeća ABC sa očekivanim prinosom od 15% i 5 akcija preduzeća XYZ sa očekivanim prinosom od 20%. Kolike su njihove težine (učešće) u portfolio:

158. Portfolio se sastoji od dve vrste akcija: ABC sa očekivanim prinosom od 15% i XYZ sa očekivanim prinosom od 20%. Očekivani prinos ovog portfolija je:

159. Ako postoji opasnost da emitent finansijskog instrumenta ne ispuni svoje obaveze, onda govorimo o:

160. Pročitajte pažljivo sledeća tvrđenja:

161. Koeficijent korelacije između prinosa dveju aktiva može imati vrijednosti:

- 162.** Investitori diversifikuju portfolio da bi:
- 163.** Pročitajte pažljivo sledeća tvrđenja:
- 164.** Rizik portfolia od dve akcije može biti jednak nuli jedino ako je koeficijent korelacije njihovih prinosa jednak:
- 165.** Imamo portfolio od dve vrste akcije koje ne plaćaju dividende: ako se u budućnosti njihove cene mogu udvostručiti sa verovatnoćom od 0.3 ili prepoloviti sa verovatnoćom od 0.7, onda je koeficijent korelacije njihovih prinosa jednak:
- 166.** U čije ime i za čiji račun punomoćnik privrednog društva stiče prava i preuzima obaveze?
- 167.** Izrada lažnog bilansa je
- 168.** Da li privredno društvo obavezuje pravni posao koji legalni zastupnik zaključi izvan okvira svog ovlašćenja?
- 169.** Kojim momentom privredno društvo prestaje da postoji kao subjekt prava
- 170.** Kako se naziva najšire ovlašćenje koje privredno društvo može da izda?
- 171.** Da li je privredno društvo nosilac prava i obaveza?
- 172.** Da li se prokura može preneti na drugo lice?
- 173.** Dio privrednog društva:
- 174.** Koji zakon uređuje vrste pravnoorganizacionih oblika poslovnih subjekata u pravnom sistemu RS?
- 175.** Kojim momentom privredno društvo postaje subjekt prava
- 176.** Koji poslovi nisu obuhvaćeni ovlašćenjem koje daje prokura?
- 177.** Da li se punomoćje može opozvati u svako doba?
- 178.** Pod pojmom pravnog lica podrazumeva se:
- 179.** Koji zakon uređuje ugovore u robnom prometu i bankarskim poslovima?
- 180.** Dispozitivne norme predstavljaju
- 181.** Da li je u našem pravu ponuda za preuzimanje akcija opoziva?
- 182.** Imperativne norme predstavljaju
- 183.** Ugovor je zaključen kad ugovorne strane postignu saglasnost o:
- 184.** Ukoliko dužnik ne plati poveriocu na vreme, niti to učini u naknadno određenom roku, poverilac ima pravo da pokrene sudski postupak i pokuša prinudnu naplatu. To njegovo pravo se može realizovati
- 185.** Kada je ponuda poslata nekim sredstvom komunikacije ugovor je zaključen u momentu kada:
- 186.** Predugovor obavezuje strane da:
- 187.** Učesnik u pregovorima može biti odgovoran za štetu koju pretrpi druga strana u pregovorima ukoliko:
- 188.** Označiti šta među navedenim izvorima prava ne predstavlja izvor prava u formalnom smislu
- 189.** Kako odgovara društvo s ograničenom odgovornošću za svoje obaveze?
- 190.** Rok važenja ponude za preuzimanje akcionarskog društva je:
- 191.** Da li akcionarsko društvo koje se osniva javnim pozivom može da osnuje samo jedno lice?
- 192.** Kako se naziva ukupna vrednost akcija u akcionarskom društvu?
- 193.** Koliko iznosi zakonom određen minimalni osnivački ulog u novcu za d.o.o.?
- 194.** Koji organ zastupa preduzeće
- 195.** Direktor akcionarskog društva, sa privrednim društvom u kome ima to svojstvo, ugovor o kreditu:
- 196.** Koliko maksimalno članova može da ima doo?
- 197.** Koje akcije nose pravo glasa?
- 198.** Šta se podrazumijeva pod sticanjem sopstvenih akcija?
- 199.** Ko zastupa komanditno društvo
- 200.** U koji javni registar se upisuju akcije?
- 201.** Da li ulozi osnivača akcionarskog društva moraju da budu jednaki

- 202.** Koje akcije daju prvenstvo u isplati dividende i likvidacionog ostatka?
- 203.** Kako odgovara akcionarsko društvo za svoje obaveze?
- 204.** Ko od osnivača komanditnog društva odgovara celokupnom svojom imovinom za obaveze društva?
- 205.** Na koji način članovi d.o.o. učestvuju u podeli dobiti?
- 206.** Kako za obaveze društva s ograničenom odgovornošću odgovaraju članovi društva?
- 207.** Kako odgovaraju ortaci za obaveze ortačkog društva?
- 208.** Da li i osnivači, odnosno svi akcionari, odgovaraju za obaveze društva celokupnom svojom imovinom?
- 209.** Koji dokument obavezno sadrži objektivnan prikaz finansijskog položaja emitenta
- 210.** Emisija HOV javnom ponudom je uspela kada se upiše i uplati
- 211.** U koji javni registar se upisuju akcije i njihovi vlasnici?
- 212.** Brokerski poslovi su
- 213.** Poslovi agenta emisije su
- 214.** Poslovi portfolio menadžera su
- 215.** Osnovni obavezan dokument u postupku emisije HOV je
- 216.** Da li fizičko lice može da bude emitent HOV
- 217.** Komisija za HOV:
- 218.** Emitent iz Federacije BiH i Brčko distrikta koji izdaje akcije na području RS:
- 219.** Dilerski poslovi su
- 220.** Poslovi preuzimanja emisije su
- 221.** Poslovi market mejkera su
- 222.** Da li Republika Srpska može da emituje akcije?
- 223.** Uspješno obavljena emisija obveznica otvorenog akcionarskog društva upisuje se
- 224.** Berzanski posrednik je:
- 225.** Emisija HOV javnom ponudom je:
- 226.** Otvoreni investicioni fond je:
- 227.** Povlašćena informacija je:
- 228.** Koje od navedenih HOV ne bi mogle da se pojave u trgovini prema Zakonu o HOV
- 229.** Ponudu za preuzimanje akcionarskog društva mora da objavi lice koje samostalno ili sa licima s kojima zajednički djeluje, stekne više od::
- 230.** Broker je:
- 231.** Hartija od vrijednosti je:
- 232.** Koje lice je emitent HOV?
- 233.** Varanti za kupovinu akcija ili obveznica su:
- 234.** Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom je:
- 235.** Prodaja na kratko označava:
- 236.** Pažljivo pročitajte sledeće stavove:
- I – Margina održavanja se dešava u situaciji kada udeo klijenta u investiranoj aktivi padne ispod 35%
- II – U slučaju pada ispod margine održavanja, brokerska kuća upućuje tzv. marginski poziv
- III – Margina održavanja je zahtev brokerske kuće za održanjem minimalne proporcije investirane aktive u odnosu na ukupnu vrednost investicija
- Odaberite tačan odgovor:
- 237.** Poređajte po redosledu navedene radnje koje su vezane za nalog koji klijent daje brokeru:
- 1 povlačenje i izmena
- 2 provera pokrića trgovanja (u hartijama, ako je u pitanju prodaja ili u novcu, ako je pitanju kupovina
- 3 izvršenje

- 4 davanje naloga
- 5 unos u knjigu naloga
- 6 prihvata
- 7 provera identiteta klijenta

238. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Tržište zasnovano na nalogima podrazumeva da ono funkcioniše na osnovu naloga za trgovanje koje učesnici upućuju (klijenti brokeru, a broker berzi) po specificiranoj ceni
- II – Tržište zasnovano na nalogima je vrsta aukcijskih tržišta prihvatljiva za nelikvidna i plitka tržišta, kao za tržišta sa velikim brojem malih naloga, čije su cene sklone većim oscilacijama
- III – Tržište zasnovano na nalogima je vrsta aukcijskih tržišta prihvatljiva za likvidna tržišta, kao i za tržišta sa malim brojem velikih naloga, čije su cene nisu sklone većim oscilacijama

Odaberite tačan odgovor:

239. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Broker mora svog klijenta upoznati sa osnovnim principima funkcionisanja delatnosti
- II – Klijent mora da stekne poverenje brokera i to je ključno za kvalitetno obavljanje ove delatnosti
- III – Brokerska kuća i klijent zaključuju ugovor kojim se definišu prava i obaveze, tzv. ugovor o posredovanju

Odaberite tačan odgovor:

240. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Tržišnim nalogom klijent daje ovlašćenje brokeru da zaključi berzanski posao po najpovoljnijem kursu koji hartija od vrijednosti bude imala u trenutku njegovog iznošenja na tržište
- II – Limitiranim nalogom klijent naređuje brokeru da zaključi berzanski posao po tačno određenoj ceni
- III – Limitiranim nalogom klijent naređuje brokeru da zaključi berzanski posao po označenom, graničnom ili povoljnijem kursu određene hartije
- IV – Limitirani nalog je najviši kurs koji je nalogodavac spreman da plati ili najniži po kome je spreman da proda određenu hartiju od vrijednosti

Odaberite tačan odgovor:

241. Periodična aukcija sa jednom cenom (metod preovlađujuće cene) ne bazira se na:

242. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Način izdavanja verodostojnih naloga definiše se pojedinačno, prilikom izdavanja naloga
- II – Nalog mora biti precizan i potpuno definisan
- III – Važno je voditi tačnu evidenciju o vremenu kada je nalog primljen i kada je prosleđen, ako dođe do spora sa klijentom
- IV – Saldiranje se vrši odmah po prijemu naloga

Odaberite tačan odgovor:

243. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Sekundarno tržište hartija od vrijednosti je ono na kome se trguje već emitovanom hartijama od vrijednosti
- II – Na sekundarnom tržištu se takođe mogu prodavati hartije od vrijednosti koje se emituju, ukoliko je primarno tržište preopterećeno
- III – Na primarnom tržištu se vrši emisija, a na sekundarnom dalja preprodaja hartija od vrijednosti
- IV – Najvažnije uloge sekundarnog tržišta su likvidnost i određivanje cene

Odaberite tačan odgovor: Vlasnik hartije od vrijednosti, u slučaju promptne trgovine ima:

244. Oblast trgovine na kratko je izrazito zakonski regulisana zbog:

245. Ispostavljeni nalozi u sistemu periodične aukcije sa jednom cenom:

246. Berzanski posao može da zaključi:

247. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – Način izdavanja verodostojnih naloga definiše se pojedinačno, prilikom izdavanja naloga

II – Nalog mora biti precizan i potpuno definisan

III – Važno je voditi tačnu evidenciju o vremenu kada je nalog primljen i kada je prosleđen, ako dođe do spora sa klijentom

IV – Saldiranje se vrši odmah po prijemu naloga

Odaberite tačan odgovor:

248. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – U sistemu tržišta zasnovanog na nalogima predotvaranje je vremenski period namenjen sistemu trgovanja za unos i prijem naloga

II – U sistemu tržišta zasnovanog na nalogima predotvaranje je vremenski period za okupljanje trgovaca koji žele da trguju tom hartijom od vrijednosti

III – Dužinu trajanja predotvaranja je ista na svim berzama i iznosi 30 minuta

IV - U sistemu tržišta zasnovanog na nalogima predotvaranje obuhvata period prijema naloga i random period

Odaberite tačan odgovor:

249. Dinamika zakazivanja aukcija u sistemu periodične aukcije sa jednom cenom:

250. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – U fazi predotvaranja u sistemu tržišta zasnovanog na nalogima uvek se utvrđuje preovlađujuća cena

II – U fazi predotvaranja u sistemu tržišta zasnovanog na nalogima vrši se sortiranje samo limit naloga, dok se tržišni nalozi ne sortiraju, oni se samo izvršavaju

III – U fazi predotvaranja u sistemu tržišta zasnovanog na nalogima vrši se sortiranje svih, kako limit, tako i tržišnih naloga

Odaberite tačan odgovor:

251. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – Broker mora zaključiti berzanski posao, po osnovu naloga klijenta, isključivo iznošenjem naloga na tržište

II – Broker, pored iznošenja naloga na tržište ima pravo da povezuje odgovarajuće kupovne i prodajne naloge svojih klijenata

III – Broker nema pravo da prodaje svoje hartije od vrijednosti

Odaberite tačan odgovor:

252. Indikativna cena je

253. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – Sekundarna tržište se dele na berzanska i vanberzanska

II – Sekundarna tržište se dele na berzanska i vanberzanska i elektronska

III – Akcije se mogu automatski, nakon primarne emisije pojaviti i na sekundarnom tržištu

IV – Cena akcija na sekundarnom tržištu ne mora biti identična kao i na primarnom

Odaberite tačan odgovor:

254. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – Nalog je javna ponuda za zaključenje berzanskog posla

II – Nalog je privatna ponuda za zaključenje berzanskog posla i mora biti u pismenoj formi

III – Kod ugovora o nalogu bitni su vrsta posla koju trgovac treba da obavi za klijenta (prodaja ili kupovina), rok i način izvršenja posla

Odaberite tačan odgovor:

255. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Marginska trgovina je vid trgovine u kome klijent izmiruje samo marginalne troškove
- II – Suština marginske trgovine je ta da se kupovina hartija od vrijednosti finansira delimično gotovinom klijenta, a delimično kreditom koji klijent dobija od brokerske kuće
- III – Marginska trgovina je vid trgovine u kome brokerska kuća pojedinim klijentima nudi specifičan vid izmirenja obaveza

Odaberite tačan odgovor:

256. Klijenti brokersko-dilerskih kuća mogu biti:

257. Poređajte po redosledu faze kontinuiranog trgovanja:

- 1 - Faza utvrđivanja cene na otvaranju
- 2 - Faza kontinuiranog trgovanja
- 3 - Faza prijema naloga
- 4 - Zatvaranje tržišta

258. Odaberite tačan odgovor:

259. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Berzansko izveštavanje je proces kojim se učesnicima berzanske trgovine daju podaci značajni za tu trgovinu
- II – Unutrašnje obaveštavanje u okviru berze je dvosmeran proces između berze i njenih članova
- III - Obaveštavanje javnosti je značajno za podsticanje stanovništva na ulaganje u hartije od vrijednosti

Odaberite tačan odgovor:

260. Na Banjalučkoj berzi zona fluktuacije je:

261. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Prvi deo postupka uknjižavanja definiše odgovor na pitanje: Šta je vlasništvo (koja hartija od vrijednosti)?
- II – Drugi deo postupka uknjižavanja odvija se nakon izvršenog upisa i uplate HoV, odnosno nakon dobijenog Rešenja o odobrenju izdavanja HoV od strane Komisije za HoV; daje odgovor na pitanje: Ko je vlasnik?
- III - Obračun i poravnanje novčanog dela transakcije vrši se na nivou člana, i to po bruto principu, a kliring i saldiranje obaveza i potraživanja u hartijama od vrijednosti se vrši na nivou klijenta – po neto principu

Odaberite tačan odgovor:

262. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Na svim berzama se cena na zatvaranju računa po modelu sličnom modelu za formiranje preovlađujuće cene
- II – Na nekim berzama cena na zatvaranju je cena poslednje transakcije, a kod nekih se koristi modeli za formiranje ove cene, npr. prosečna cena ili modeli slični formiranju preovlađujuće cene
- III – Trgovanje na zatvaranju je period namenjen prijemu naloga po utvrđenoj ceni zatvaranja i zaključivanje transakcija po ceni zatvaranja

Odaberite tačan odgovor:

263. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

- I – Postupak uknjižavanja u Centralni registar vrši se na osnovu zahteva za uknjižavanje koji svaki ovlašćeni broker može podneti
- II – U procesu uknjižavanja HoV dodeljuju se jedinstvene identifikacione oznake CFI kod i ISIN broj

III – Centralni registar (CR) hartija od vrijednosti je pravno lice sa javnim ovlašćenjima koje vodi bazu podataka u kojoj se upisuju, vode i čuvaju podaci o HoV, vlasnicima, pravima i ograničenjima prava na HoV, u skladu sa zakonom, propisima Komisije i opštim aktima Registra

IV - Prvi deo postupka uknjižavanja definiše odgovor na pitanje: Ko je vlasnik hartije od vrijednosti?
Odaberite tačan odgovor:

264. Zaključnica:

265. Između naloga jednakih po ceni, na tržištu zasnovanom na naložima:

266. Zaključene berzanske transakcije se mogu stornirati

267. Dužina ciklusa saldiranja za akcije i obveznice je:

268. Jedan od najvažnijih izveštaja koje berza emituje je:

269. Blok trgovanje je:

270. Dužina ciklusa saldiranja za trezorske i blagajničke zapise je?

271. Odaberite tačan odgovor:

272. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – Osnovna karakteristika kontinuiranog trgovanja je zaključenje transakcija samo po jednoj ceni, ali se ona utvrđuje svakog dana

II – U sistemu kontinuiranog trgovanja nalozi ponude i tražnje susreću se po različitim cenama u toku trgovanja

III – Aukcija se ne mora održavati svakog dana

Odaberite tačan odgovor:

273. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – U slučaju vanberzanskog trgovanja teži se ujednačavanju cena, isto kao i na berzanskom tržištu

II – Bitna odlika vanberzanskog tržišta je njegova pogodbenost

III - Komisija za hartije nije nadležna da nadzire vanberzansko tržište.

IV -Proces primarnog i sekundarnog trgovanja preko šaltera banaka u SAD-u se zove „The Over-the-counter market” ili OTC

274. Odaberite tačan odgovor:

275. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I – Predmet vanberzanske trgovine mogu da budu samo određene HoV, koje nisu primljene u kotaciju ni jedne berze u zemlji o čijem tržištu se radi

II – Uobičajeno je da se vanberzanski trguje najviše obligacionim hartijama (obveznice i zapisi), i to pretežno državnim papirima, ali i akcije kompanija koje nisu primljene u kotaciju ni jedne berze, predmet su vanberzanske trgovine

III - U različitim zemljama drugačije se uređuje pitanje vanberzanskog trgovanja članovima berze – od potpune zabrane, do dopuštenja uz uslove

Odaberite tačan odgovor:

276. Pažljivo pročitajte sledeće stavove:

I –Komisija za HoV nadležna je da nadzire vanberzansko tržište, a berza ne može da nadzire vanberzansko trgovanje bez obzira da li trguju njeni članovi ili ne

II – Vanberzansko tržište se može podeliti na primarno i sekundarno

III - Berzansko trgovanje karakteriše trgovanje po principu aukcije, a za vanberzansko trgovanje je karakteristično pregovaranje ili pogađanje oko cene, a ređe aukcijsko trgovanje

IV – Dva načina sticanja kontrolnog paketa akcija jednog preduzeća su: prikupljanje akcija i javna ponuda za preuzimanje

Odaberite tačan odgovor:

277. Vanberzanska trgovina može da bude:

278. U aukcijskom trgovanju, na Banjalučkoj berzi, otvaranje tržišta i zaključivanje poslova je u:

279. Limitirani nalozi sa dodatnim uslovima prikazivanja i izvršenja su:

280. Ako vaš klijent želi da jednim unosom naloga kupi ili proda hartije od vrijednosti po različitim kursovima do navedenog limita, pri čemu se nerealizovani dio naloga odstranjuje iz sistema vi ćete unijeti:

281. Ako je hartija od vrijednosti u berzanskom sistemu, na Banjalučkoj berzi, zadržana to znači:

282. Berzanski posao, na Banjalučkoj berzi, koji je bio zaključen zbog zablude (greške) jednog od članova berze, može se uz saglasnost oba člana berze raskinuti. Rok za dostavljanje zahtjeva za raskid posla je :

283. Minimalna vrijednost naloga sa skrivenom količinom, na Banjalučkoj berzi, iznosi:

284. Obveznice se mogu uvrstiti na službeno berzansko tržište, na Banjalučkoj berzi, ako su pored opših uslova ispunjeni i posebni kriterijumi kao što su dvije godine obavljanja djelatnosti, revidirani računovodstveni izvještaji i ukupna nominalna vrijednost emisije:

285. Aukcijski metod trgovanja, na Banjalučkoj berzi, koristi se za hartije od vrijednosti:

286. Oznaka računa koja se koristi za trgovanje za račun člana Banjalučke berze (dilerske poslove) je :

287. Ako je na aukcijskom načinu trgovanja, na Banjalučkoj berzi, sljedeća situacija prije samog otvaranja tržišta sljedeća:

KUPOVINA			PRODAJA		
N#	KOLIČINA	CIJ	CIJ	KOLIČINA	N#
a	400	202	198	200	c
b	200	201	200	300	d

Po kojoj će se cijeni otvoriti tržište:

288. Faza otvorenog tržišta u kontinuiranom načinu trgovanja, na Banjalučkoj berzi, traje:

289. Blok poslovi sa hartijama od vrijednosti, na Banjalučkoj berzi, prijavljuju se berzi po cijenama:

290. Ako nalozi, na Banjalučkoj berzi, imaju istu cijenu, prednost će imati nalozi:

291. Za sve hartije od vrijednosti kojima se trguje kontinuiranom metodom, na Banjalučkoj berzi, cijene ne mogu odstupati od posljednjeg jedinstvenog službenog kursa više od :

292. Na otvorenom tržištu Banjalučke berze situacija je sljedeća:

Početno stanje

PU				KUPOVINA			PRODAJA			PU			
N#	PU	KOLIČINA	CIJENA	N#	KOLIČINA	CIJ	CIJ	KOLIČINA	N#	CIJENA	KOLIČINA	PU	N#
				a	20	100							
				b	30	98							
				c	10	90							

Nalog d prodaje 50 akcija po 90.

Nalozi će se realizovati na koji od četiri načina:

293. Otvoreni nalog, na Banjalučkoj berzi, je nalog koji vrijedi do njegovog izvršenja ili dok se ne opozove od berzanskog posrednika koji je unio ovaj nalog. Koliko najviše kalendarskih dana vrijedi ovaj nalog od dana unosa naloga, zadnje promjene naloga ili od dana potvrđivanja naloga :

294. Prilikom unošenja naloga u berzanski sistem trgovanja Banjalučke berze koji od sljedećih elemenata nije obavezan:

295. Primjer izvršavanja naloga sa minimalnom količinom prvog zaključenog posla (R). Stanje na tržištu, na Banjalučkoj berzi, je sljedeće:

PU				KUPOVINA			PRODAJA			PU			
N#	PU	KOLIČINA	CIJENA	N#	KOLIČINA	CIJ	CIJ	KOLIČINA	N#	CIJENA	KOLIČINA	PU	N#
a	A	5000	100	b	8000	100							
				c	10000	100							

Nalog „d“ koji prodaje 20 000 akcija sa minimalnom količinom 10 000 po 100 KM. Po kojim cijenama će se realizovati nalog sa minimalnom količinom prvog zaključenog posla „d“

296. Blok hartija od vrijednosti, na Banjalučkoj berzi, je najmanje ona količina hartija od vrijednosti koja zadovoljava uslov da vrijednost posla po kursu iz blok posla i prema posljednjem službenom jedinstvenom kursu iznosi najmanje :

297. Ako je na aukcijskom načinu trgovanja, na Banjalučkoj berzi, sljedeća situacija prije samog otvaranja tržišta sljedeća:

KUPOVINA			PRODAJA		
N#	KOLIČINA	CIJ	CIJ	KOLIČINA	N#
a	200	202	197	400	e
b	200	201	198	200	f
c	200	200	200	80	g
d	50	198	201	50	h

Po kojoj će se cijeni otvoriti tržište:

298. Predmet trgovanja u aukciji za paket akcija, na Banjalučkoj berzi, su akcije preduzeća, banaka i drugih pravnih lica u državnoj svojini koje ovlašćena državna institucija iznosi na tržište posredstvom berzanskog člana i :

299. Podržavalac likvidnosti, na Banjalučkoj berzi, održava likvidnost za određenu hartiju od vrijednosti sa obaveznim držanjem limitiranih naloga za kupovinu, odnosno prodaju na tržištu radi zaključivanja transakcija :

300. Instrumenti tržišta novca investitorima obezbeđuju:

301. Zaokružite kombinaciju koja ne pripada instrumentima tržišta novca?

302. Sve navedeno su obaveze koje se originalno emituje uz diskont OSIM:

303.REPO je finansijski instrument:

304. Bankarski akcept je u stvari ...

305. Instrument tržišta novca koji emituje Trezor Ministarstva finansija je:

306. Maksimalni rok dospeća kod komercijalnih zapisa je:

307. Koji od navedenih iskaza su tačni, kada je reč o Trezorskim zapisima (T-bills)?

Rok dospeća je godinu dana ili manje.

Trezorski zapisi se mogu prevremeno otkupiti (call opcija) u svakom momentu po par vrijednosti.

Trezorski zapisima se trguje uz diskont u odnosu na nominalnu vrednost.

Za plaćanje u potpunosti garantuje Vlada.

308. Zaokružite kombinaciju kojoj nije mestu među instrumentima tržišta novca?

309. Dužnička HOV sa rokom dospeća do 1 godine je:

310. Otvoreni investicioni fond ne može ulagati sredstva u:

311. Investicioni fondovi koji imaju fiksni broj akcija i ponašaju se kao svako drugo akcionarsko društvo se nazivaju?

312.U odgovoru na pitanje »Šta razlikuje berzu od ostalih tržišta?« zaokružite konstataciju koja je najmanje tačna?

313. Subjekti na finansijskom tržištu koji se nalaze na strani ponude finansijskih sredstava i kapitala označavaju se pojmom:

314. Finansijska institucija koja do sredstava dolazi emisijom udjela i koja je uvek spremna da ih emituje i od investitora ponovo otkupi naziva se:
315. Nadzor poslovanja društva za upravljanje, kastodi banke i investicionog fonda vrši:
316. Investicionu jedinicu otkupljuje na zahtev člana fonda:
317. Organizacija berze je slična koncentričnim krugovima, šta čini centar?
318. Izbacite »uljeza«
319. U razvijenim zemljama najvažniji izvor štednje predstavlja
320. Šta je berza?
321. Koje su berze prve nastale?
322. Pojam »full service« broker označava berzanskog posrednika koji:
323. Koliko zaposlenih imaju investicioni fondovi:
324. Pojam REIT's je vezan za koji tip finansijskih institucija?
325. Izbacite »uljeza« iz podele banaka prema kriterijumu njihovog organizovanja i uloge na finansijskom tržištu?
326. Berzanski poslovi su...
327. Izbacite par koji najmanje odgovara načinima za podelu učesnika na finansijskom tržištu:
328. U žargonu pojmova vezanih za shvatanje berze kao specifičnog sistema koncentričnih krugova koji pojam se najmanje uklapa u samo mesto trgovanja?
329. Imovina investicionog fonda drži se, pre svega, odvojeno od:
330. Investiciona jedinica je:
331. Pojam ESOP je povezan sa?
332. Zatvoreni investicioni fond prikuplja novčana sredstva putem:
333. Berzanski posrednik koji samo izvršava naloge klijenata bez pružanja dodatnih usluga naziva se?
334. Osnovni principi na kojima su berze nastale su?
335. Društvo za upravljanje investicionim fondom je
336. Pojam »berza na pločniku« (ulično tržište) se vezuje za koju poznatu svetsku berzu?
337. Izbacite »uljeza«
338. OTC predstavlja kupovinu akcija koje:
339. Diler radi?
340. Investicioni fond je:
341. Koja finansijska institucija ne može da se podvede pod pojam institucionalni investitor?
342. Finansijska institucija koja do sredstava dolazi emisijom akcija, čiji je broj ograničen i kojima se trguje na berzi naziva se:
343. Ko su berzanski posrednici?
344. Investicioni fondovi koji nemaju fiksni broj udjela, uvijek su spremni da ih prodaju ili otkupe od svojih investitora se nazivaju?
345. Investicioni fondovi koji nemaju fiksni broj udjela i otkupljuju ih od investitora se nazivaju?
346. Najčešće, najveći trošak koji se vezuje za poslovanje otvorenog investicionog fonda je (su):
347. Pažljivo pročitajte sledeće stavove u vezi berze
- I - Berza trguje
  - II - Na berzi se trguje
  - III - Preteče berzi su vašari i sajmovi
  - IV - Prve berze su nastajale donošenjem zakona
- Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava netačne stavove:
348. Zaokružite kombinaciju koja nije verovatna za podelu berzi

- 349.**Štedne i kreditna asocijacije (zadruge, organizacije) spadaju u sledeću grupu finansijskih učesnika na finansijskom tržištu?
- 350.**Emitent je subjekt na finansijskom tržištu koji
- 351.**Pažljivo pročitajte sledeće stavove u vezi berze
- I - Berza trguje
  - II - Na berzi se trguje
  - III - Preteče berzi su vašari i sajmovi
  - IV - Prve berze su nastajale donošenjem zakona
- Zaokružite kombinaciju koja u potpunosti odražava tačne stavove:
- 352.**Subjekti na finansijskom tržištu koji se nalaze na strani tražnje za finansijskim sredstvima i kapitalom se označavaju pojmom
- 353.**Zatvoreni investicioni fond:
- 354.**Banka koja obavlja najširi spektar bankarskih usluga naziva se:
- 355.**Koja od navedenih finansijskih institucija nije iz kategorije depozitnih?
- 356.**Zaokružite depozitnu finansijsku instituciju
- 357.**Da li berza može da daje savete o hartijama od vrijednosti?
- 358.**Da li isto pravno ili fizičko lice može imati akcije u više brokersko-dilerskih društava?
- 359.**Koja lica mogu da osnuju berzu?
- 360.**Koliko najmanje lica sa ovlašćenjem za obavljanje brokerskih poslova mora da ima berza?
- 361.**Brokersko-dilersko društvo se osniva kao:
- 362.**Koji državni organ daje dozvole za rad i vrši nadzor na tržištu kapitala?
- 363.**Poslove upravljanja portfeljom HOV može da obavlja berzanski posrednik koji zapošljava:
- 364.**Poslove trgovine hartijama od vrijednosti na berzi mogu da obavljaju:
- 365.**Dozvolu za obavljanje brokersko-dilerskih poslova daje:
- 366.**Koliko iznosi minimalni osnovni kapital berze?
- 367.**Brokersko-dilersko društvo obavlja:
- 368.**Za obavljanje brokerskih poslova minimalni novčani deo osnovnog kapitala brokersko-dilerskog društva je:
- 369.**Da li berzanski posrednik može da trguje hartijama od vrijednosti za svoj račun?
- 370.**Označiti ono što nije u nadležnosti Komisije

ISPITNE OBLASTI

I Regulacija i infrastruktura finansijskog tržišta

1. Osnovna funkcija finansijskog sistema
2. Sistemi sa dominantno direktnim i sistemi sa dominantno indirektnim finansiranjem
3. Značaj finansijskih tržišta
4. Pojam i tipologija finansijskih tržišta
5. Struktura finansijskih tržišta
6. Izmjenjeno okruženje regulacije finansijskih tržišta
7. Regulacija finansijskog tržišta

II Regulatorni i nadzorni organi

1. Komisija za hartije od vrijednosti
2. Centralna banka
3. Samoregulatorne organizacije

III Učesnici na finansijskom tržištu i njihova zaštita

1. Finansijski i nefinansijski učesnici
2. Emitent i investitori
3. Institucionalni investitori
  - Investicioni fond
  - Penzionii fondovi
  - Osiguravajuća društva
  - Banke
  - Ostale institucije
4. Brokersko-dilersko društvo
5. Rejting agencije
6. Revizorske kuće
7. Berza
8. Centralni registar
9. Finansijske krize
10. Manipulacije na tržištu
11. Povlašćene informacije i njihova zloupotreba
12. Ravnopravnost učesnika
13. Sredstva zaštite investitora
14. Informisanost investitora
15. Konflikt interesa
16. Odgovornost emitenta
17. Sporovi, finansijski ombudsman, arbitraža
18. Poslovna etika na finansijskom tržištu

IV Finansijski instrumenti i procesi

1. Hartije od vrijednosti

- Obične akcije
- Prioritetne akcije
- Konvertibilne prioritetne akcije
- Prava i varanti
- Karakteristike instrumenata duga
- Državne obveznice
- Hipotekarne hartije od vrijednosti - hartije sa zalogom u nekretninama (Mortgage Backed Securities – MBS) i druge hartije sa zalogom aktive
- Vrednovanje hartija od vrijednosti sa zalogom u hipoteci i drugih MBS
- Obveznice preduzeća (korporativne obveznice)
- Konvertibilne obveznice
- Municipalne obveznice
- Duboko diskontovane obveznice
- Otvoreni fondovi
- Zatvoreni fondovi

2. Instrumenti tržišta novca

- Vlasnički (korporativni) instrumenti
- Instrumenti duga
- Instrumenti hipotekarnog tržišta
- Prava i varanti
- Pojam i vrste derivata
- Derivativna tržišta i instrumenti
- Forvardi tržišta i instrumenti
- Fjučersi
- Opcije
- Svopovi

3. Primarni plasman

- Sekundarno tržište
- Klijenti berzanskog porednika
- Nalozi
- Short sale i marginska trgovina
- Modeli utvrđivanja cena hartija od vrijednosti na tržištu kapitala
- Zaključnica
- Knjiženje hartija od vrijednosti , kliring i saldiranje
- Berzansko izvještavanje

4. Vanberzansko trgovanje

5. Preuzimanje

V   **Finansijska analiza**

1. Finansijska analiza
2. Instrumenti finansijskog izveštavanja
3. Osnove analize finansijskih izveštaja
4. Osnovni finansijski pokazatelji

5. Čitanje izveštaja sa finansijskih tržišta
6. Berzanski indeksi i indikatori konjunktura
7. Poreski aspekti poslovanja na finansijskim tržištima
8. Investicioni rizici - odnos rizika i prinosa
9. Osnovi analize prinosa i rizika i portfolio menadžmenta
10. Hedžing

Literatura:

1. Komisija za hartije od vrednosti Republike Srbije "Finansijsko tržište - institucije, procesi, analiza, regulativa", Beograd, 2005.
2. Veroljub Dugalić i Milko Štimac "Berzansko poslovanje", Stubovi kulture, Beograd, 2006
3. Dejan Erić "Finansijska tržišta i instrumenti", Čigoja štampa, Beograd, 2003
4. Nebojša Jovanović "Hartije od vrednosti", Nolit, Beograd, 2003

ZAKONSKA I PODZAKONSKA REGULATIVA

1. Zakon o tržištu hartija od vrijednosti (SG RS, br. 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 86/13, 108/13, 4/17, 63/21, 11/22 i 63/22.)
  - Pravilnik o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti (SG RS, br.99/21, 14/22, 18/21, 29/23 i 69/23)
  - Pravilnik o registru emitenata hartija od vrijednosti kod Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske (SG RS, br. 110/21)
  - Pravilnik o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koji su predmet javne ponude (SG RS, br. 60/12, 112/12, 50/14, 103/20 i 99/21)
  - Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole berzanskom posredniku za obavljanje poslova sa HOV (SG RS, br. 119/06, 26/07, 15/18 i 03/22)
  - Pravilnik o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera (SG RS, br. 119/06, 17/08, 15/18 i 116/18)
  - Pravilnik o trgovanju hartijama od vrijednosti (SG RS, br. 33/22)
  - Pravilnik o poslovanju berzanskih posrednika (SG RS, br. 67/12, 05/13, 32/16 i 99/21)
  - Pravilnik o obavljanju kastodi poslova (SG RS, br. 99/21, 121/22 i 25/23)
  - Pravilnik o adekvatnosti kapitala i likvidnosti brokersko – dilerskog društva (SG RS, br.25/23)
  - Pravilnik o izvještavanju i objavljivanju informacija o poslovanju sa hartijama od vrijednosti (SG RS, br. 123/08, 29/09 i 25/23)
  - Pravilnik o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti (SG RS, br. 98/14, 77/17 i 25/23)
2. Zakon o preuzimanju akcionarskih društava (SGRS, br. 65/08, 92/09 i 59/13)
3. Zakon o privrednim društvima (SG RS, br.127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17, 82/19 i 17/23)
4. Zakon o bankama Republike Srpske (SG RS, br. 04/17, 18/18 i 54/19)